

SLOVENE

Štev. 252.

POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKE NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
(vhod čez dvorišče nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10.—12. ure dopoldne.
Kokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniški telefon št. 74.

V Ljubljani, v petek, 4. novembra 1904.

Izhaja vsak dan, izvenredne dni in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemati:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnishtvu
prejemati: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
Vprejema naročnine, inserate in reklamacije. —
Za arat se računajo enostopna peltivsta (dolžina
72 milimetrov) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvsta
36 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
Upravištvu št. 188.

Birokracija proti nam.

Od Drave, mes. oktobra.

Dogodki v kranjskem in v dalmatinakem
deželnem zboru so vzbudili splošno pozor-
nost. Ni znan slučaj v parlamentarni zgodo-
vini, da bi se kje vse stranke tako čisto dr-
žavni oblasti postavile po robu, kakor se je
to zgodilo v Dalmaciji. Ta demonstracija pa
ima globok pomen, ker ni toliko veljala ta-
mošnjemu cesarskemu namestniku, kolikor
osrednji vladi, oziroma dunajskemu centra-
lizmu, ki še vedno izkusa avstrijske narode
osrečevati po nemškem kopitu.

Še večjo pozornost je med štajerskimi
in gotovo tudi med estalimi obmejnimi Slo-
venci vzbudil odločni, neustrašeni nastop
katoliško-narodnih poslancev v deželnem
zboru kranjskem proti deželnemu predsed-
niku baronu Heinu, ki ga še dobro poznamo
iz časa njegovega bivanja v Mariboru.
Krepke besede, ki so donele temu neprija-
telju slovenske narodnosti na uho, bile so
nam obmejnimi Slovencem govorjene iz dna
srca in so pridobile katoliško-nar. stranki
mnogo simpatij in priznanja. Ti močni ak-
centi so bili glasni odmevi slovenske jav-
nosti sploh proti birokraciji, ki povsod kaže
svojo mrznjo, neprijaznost in samovoljnost
proti slovenskemu življu, slovenskim rodo-
ljubom in opravičenim narodnim koristim
ter težnjam. Ta birokracija pohaja z red-
kimi izjemami iz nižjega, gmotno slabo pod-
prtega plemstva, ki malo ali prav nič ne
pozna razmer v naših deželah, ki je ljud-
stvu tuje in niti povsem vešča jeziku prebi-
valstva. In zaradi te birokracije naj bi se
ponemčile slovenske pokrajine, ki bi morale
in mogle biti najboljša obramba države
na jugu.

Kdor pazljivo zasleduje politične do-
godke, je že davno prepričan, da vsa dr-
žavniška umetnost nemške birokracije meri
na to, kako bi razdvojili slovenske narod-

nosti v posameznih deželah po znanem na-
čelu: Divide et impera! To vidimo v Dal-
maciji, to čutite na Kranjskem, odkar vam
vlada baron Hein. Tega dejstva gotovo ne
more nihče utajiti, ker dokazi so jasni. Nam
se le čudno zdi, da tega nekateri še sedaj
ne uvidijo ali uvideti nočejo.

Kar pa je za nas Slovence najbolj žal-
ostno in osodopolno, to so zaupna poročila,
ki jih birokracija pošilja na Dunaj o naših
razmerah in posameznih dogodkih. Ako že
korespondenčni urad razširja med svet tako
zavita in večkrat neresnična poročila, kakšna
morajo biti še javnosti prikrita poročila o
posameznih osebah, ki se bavijo s politiko
ali vsaj ne prikrivajo svojega narodnega pre-
pričanja. Na podlagi takih poročil velja
marsikateri slovenski domoljub na višjem
mestu kot človek, ki pride na svet z dvema
izvirnima grehoma. Enega mu izbrise sv.
krat, drugega pa nosi, osebno v obmejnih
krajih, do hladnega groba kot madež na svo-
jem čelu. In ta madež se v birokratskem na-
rečju imenuje »praesumptio mali«. Tega se
ne znebiš, dokler tlačiš travo, ako ne trobiš
v nemški reg. Odtod izhaja toliko pritožb
in rekriminacij v javnih listih. Da je temu
tako, kažejo nešteti slučaji. Tako n. pr. sem
imel priliko govoriti z visoko osebo v pr-
avosodnem ministertvu o Fr. Bratuši, ki je
bil obsojen na smrt, češ, da je zverinsko
umiril svojo hčer. Mož je bil seveda po-
zneje oproščen, ker hči še živi. A navzlic
temu je dotično poročilo opisalo moža kot
slaboumnega itd. Nemški listi pa so poro-
čali z gnevom in studom o »surovosti«
slovenskega ljudstva. A ko je bil Bratuša
oproščen, so večinoma molčali, nihče pa ni
popravljal svojih psov. Koliko je bilo krika
o znanem ptujskem sodniku, ki je bil odli-
kovan! Mi Slovenci nismo imeli nobenega
povoda, da bi odlikovancu čestitali. Molče
smo sprejeli dotično vest, brez komentarja,
brez zavisti, brez nevolje, a tudi brez ra-

dsti. A nasprotniki so priredili banket, pri
katerem so se vršili iz ziva govorji
in napadale osebe slovenske narodnosti. To
je povzročilo častnikarske praske.

Ti in drugi slučaji kažejo, da višji krogi
na Dunaju dobivajo o slovenskih razmerah
in osebah jako sumljiva, večkrat naravnost
neresnična in izmišljena poročila. Dolžnost
slovenskih poslancev je torej, da osrednji
vladi razkrinkajo take spletke in pokažejo
dogodke in osebe v pravi luči. Mi nismo
nasprotniki nobeni oblasti, pač pa zlorabi
oblasti. To grajamo, kar je naša pravica in
dolžnost.

Rusko-japonska vojska.

Včeraj je praznoval japonski mikado
Micuhito svoj 52letni rojstni dan. Njegovi
generali so nameravali praznovati ta dan z
velikimi zmagami nad Rusi. Vse je pričako-
valo včeraj, da bo padel Port Artur in da bo
nad njegovimi zidinami zavihrala japonska
zastava.

Japonska poročila o slabosti trdnjave so
bila tako prepričevalna in njih obetanje, da
vzamejo v četrtke trdnjavo, tako samoza-
vestno, da je bil ves svet prepričan: Port
Artur je v zadnjih izdihljajih. Prešel je četr-
tek in še vedno ni padla trdnjava, še vedno
vihar nad Port Arturjem ruska zastava. Da-
nes pa japonski listi že trdijo, da sploh
še ni mogoče vzeti Port Arturja, ker Japonci
še nimajo nobene glavne utrdbe ter da stanje
Port Arturja še ni tako obupno. Res pa je,
da se je japonska pehota precej približala
trdnjavi.

Tudi mandžurijska armada japonska je
hotela vzeti za mikado rojstni dan Mukden,
a se ji tudi ni posrečilo. — Iz tega se vidi,
da so nade Japoncev in njih prijateljev bile
za enkrat zopet le — sanje.

Boj za Port Artur.

Berolin, 2. novembra. »Berl. Tage-
blatt« poroča iz Tokia: Od 26. oktobra ne-
prenehoma nadaljevani topniški napad na
Port Artur je imel na severni strani pre-
cejšnje uspehe. Tri utrdbe vzhodnega dela

severne fronte, Kekvanšan, Halunšan in Er-
lunšan ter tri utrdbe zahodnega dela se-
verne fronte so silno trpele ter bile deloma
porušene. Le še s težavo odgovarjajo neka-
teri ruski topovi. Na celi fronti so prišle
čete, 9. divizija, še prav blizu trdnjave; na-
predovale so tudi čete na severnem delu
vzhodne fronte; tu stoji 11. divizija, ki je
že tudi nekoliko poškodovala utrdbo Ljao-
tešan. Uspehi 1. divizije, ki stoji na zahodni
fronti, niso razvidni.

London, 3. novembra. »Daily Tele-
graph« poroča iz Cifu: Nad 5000 trupel
leži nepokopanih na gričih okrog Port Ar-
turja. Največ bojnikov, ki leže tu, je padlo
v zadnjih tednih. Rusi zelo trpe, ker ni-
majo kirurških sredstev. Splošno se sodi,
da bodo Japonci Port Artur na mikadov
rojstni dan vzeli le v tem slučaju, ako so
pripravljene žrtvovati še 50.000 mož. Le po-
manjkanje streliva bi onemogočilo nadaljni
ruski odpor. Ako se naskok ne posreči, bodo
oblegovalci vendar enkrat izpredvideli, da trd-
njave ni mogoče vzeti z uskokom ter bodo
morali poizkušati, trdnjavo vzeti z izstrada-
njem.

London, 3. novembra. »Daily Tele-
graph« poroča iz Cifu: Splošni napad na
Port Artur traja dalje. Obstreljevanje, čegar
gromenje je slišati celo v Cifu, ne preneha
nikdar več kot za eno minuto. Danes pri-
pravljajo velik naskok. Rusi v Cifu dobijo
vsak drugi dan iz Port Arturja poročila, ki
jih prinašajo džunka.

London, 3. novembra. Reuterjev
urad poroča iz Cifu: Ker zadnje vesti pra-
vijo, da so Japonci pred Port Arturjem pri-
šli že toliko naprej, da morajo glavne utrdbe
pasti, kakor hitro so napadene, tedaj raču-
najo Japonci s tem, da se zamorejo Rusi
vzdržati, ako se nočejo udati, še en cel me-
sec na Ljao-tešanu in Tigrovem repu. Ja-
ponci še niso zasedli utrdb na višjih vrho-
vih vzhodnega gričevja, vendar imajo tako
močne pozicije, da Rusi lahko prežemo iz
njih postojank, ko bi hoteli (?)

Cifu, 3. novembra. Sedanji napad na
Port Artur po vseh popisih presega vse do-
sedanje napade po svoji silovitosti. Danes
zjutraj je bilo tu možno slišati čisto raz-
ločno gromenje topov. Mnogo Japoncev, ki
so poprej prebivali v Port Arturju ter bili

LISTEK.

Sličice iz rus.-japonske vojske.

(Pabérki iz ruskih listov; nabral Fr. Štingl.)

(Konec.)

2.

Lahko se čitajo kratke brzogovke z bo-
jišča, ali pravcu se godi ravno tako, kakor
če gleda mesta in kraje s prostim očesom
iz visoko plavajočega zrakoplova. Vidi le
splošno meglovito podobo, daljava prikriva
posameznosti. Ruski častniki šele po mesecih
prinašajo posameznosti, iz katerih se more
oceniti junaštvo ruskih častnikov in vojakov.
Pravi čudeži pogumnosti se gode navadno
od brezimenih junakov, katerim je pač
žrtva nekaj, kar se razume samo po sebi.
Kot splošno prepričanje stoji trdno, da se
ruski vojaki niti enkrat niso umaknili brez
ukaza; da, sto slučajev je, da so jih čast-
niki morali s sabljami goniti s stališča, ki
so ga vsled povelja morali zapustiti. Veliko-
krat se je moštvo jokalo od žalosti in jeze,
ko je moralo zapustiti hrib, ki je bil po njih
mnenju zaseden in varen.

A še večji so le ti brezimeni junaki v

trpljenju — v bolnišnici. Prineso vojaka, ki
je težko ranjen v lakotnico. Usmiljena sestra
s spretnimi belimi rokami hoče mu odvezati
prvo obvezo. Vojak ne dovoljuje ter odstra-
njuje roke strežnice.

»Ne boj se, golubček«, tolaži ga sestra,
»jaz to storim počasi, ne bo bolelo.«

Vojak stisne zobe od bolečine, toda ne
dovoli.

»Ne, sestra, ne; ti imaš takšne majhne,
slabe ročice. Jaz sam, ne trudi se, jaz
sam...« in sam, ves izmučen od grozne
bolečine, odstranjuje obvezo.

Sedaj šele je sestra zapazila, da vojak
tako ravna ne iz strahu pred bolečino,
ampak da bi ji prihranil delo. Sestra se na-
smehne, obriše obraz ranjenemu kapljice pota
in sama polagoma snema obvezo.

3.

Kapitan dobi povelje, da mora iti na
pozicijo. Denščik (častniški sluga) kuha v
loncu kuro, ki pa še ni dovolj skuhana.

»Bodemo pač lačni streljali«, reče ka-
pitan.

»Ne bodete, vaše blagorodje.«

Kapitan odide. Za eno uro vidi, kako
denščik v dežju svinčen in šrapnelov nese
pisker s kuhano kuro. Je že blizu. Naenkrat

mu šrapnel prestreli prei, denščik polagoma
pada na tla.

»Tu je kura, vaše blagorodje!« vzklikne
in z zadnjo močjo drži pisker v rokah.

Ko so vojaki do njega prihiteli, bil je
mrtev, ali kapitan ni ostal lačen na po-
ziciji.

4.

Bataljon 21. vzhodno-sibirskega polka
pod načelnštvom polkovnika Nekrasova je
stal na Dalinski soteski, dvanajst milj od
polkovega tabora. Dne 14. julija so se k
njemu pritihovali Japonci in so ga napadli.
Za nekoliko minut so letale naše in sovra-
znikove kroglice kakor roji muh — tako piše
neki navzoči častnik.

Nismo vedeli, koliko je Japoncev, oni
niso vedeli, koliko je nas.

V tem zagrmel strel iz topa in japonska
bomba se razletela na tisoč črepov ne daleč
od nas.

»Bo že huda, bratje!« reče kapitan Musin
in vzame binokelj.

Pokazalo se je, da je bilo Japoncev ne-
koliko polkov s topništvom. Japonci so pri-
hajali od treh strani, da bi obkolili naš ba-
taljon.

Polkovnik je ukazal umikati se.

Začelo je temneti in Japonci so nas iz-
gubili izpred oči.

Počasi smo se umikali. Naenkrat ka-
pitan Musin zaječi in pade vznak.

»Rešite se, bratje!« reče s slabim gla-
som vojakom. »Mene tu pustite, bil bi vam
na potu!«

Vojak Gostrouh, visok, močen Malorus,
ne zmeneč se za odpor kapitanov, vzame
ga v naročje ter nese kakor otroka.

Po noči zgrešili smo pot in naleteli na
japonsko pozicijo. Trideset ruskih vojakov
je padlo. Ostali so se rešili. Rešil se je tudi
Gostrouh s svojim bremenom. Kapitan ni
mogel ganiti ne z roko ne z ного.

»Ali vrzi me na tla«, reče bolnik, »z
menoj vred pogineš!«

»Nikak, eto nevozmožno«, odgovori Go-
strouh.

»Vsaj škornje mi sezuj in vrzi moje
orožje proč. Tako me boš lažje vlekel!«

»Ali naj nalašč proč vržem škornje in
orožje? Pozneje bi vam bilo žal!«

Zjutraj je Gostrouh, ki je za svojimi
tovariši daleč zaostal, privlekel kapitana Mu-
sina v kitajsko vas, kjer je malo počil. Ka-
pitanu je bilo čimdalje hujše.

»Ne, ti me ne rešiš več«, reče. »Vidim,
da bom umrl!«

ob pričatku vojske izgnani, prihajajo sem z upanjem, da se bodo kmalu lahko vrnili na zaf v Port Artur ter pričeli ondi svoje delo. Dež krogel in granat kar obsipava mesto. Sedem dni se že bližajo Japonci od okopa do okopa. Sedaj imajo manjše izgube, kot pri prejšnjih naokolihi.

London, 3. novembra. V Tokiu vse razburljivo prikaže, bo li prinesel današnji dan odločilnih novic od Port Arturja. Zadnje brzojavke iz glavnega taborišča oblegajoče armade so od torka. Ta dan je bil bombardement obrnjen v prvi vrsti na ruske vojne ladje v luki, ki so baje zelo poskovane. Japonci so napravili baje že 4 km. dolg predor pod utrdbo ter stoji torej le še pol kilometra oddaljeni od Zlate gore.

Čifu, 3. novembra. Pet tisoč Japoncev, ki so padli zadnja dva meseca, leži nepokopanih na obronkih gričev.

Port Arturjev red.

Paris, 3. nov. Iz Peterburga brzojavljajo, da hoče car ustanoviti poseben Port Arturjev red, da s njim odlikuje preživele brambove Port Arturja.

Angleško-ruski spor.

Dogovori za razsodišče med Angleško in Rusijo uspešno napredujejo. Sedež razsodišča bo Paris.

Sedaj je jasno, da je rusko brodovje odplulo iz Viga z dovoljenjem angleške vlade. Morda bodo ruske ladje v marošanskih vodah počakale konca preiskave.

Posestniki poškodovanih ribiških ladij zahtevajo od Rusije odškodnino. Rusija bo seve plačala.

K preiskavi hulske zadeve so pozvani štirje admirali: en angleški, en ruski, en francoski in en ameriški. — Ti bodo volili petega člana iz popolnoma nevtralne države, skoro gotovo iz Avstrije.

Boji v Mandžuriji.

Tokio, 2. novembra. Brzojavka iz glavnega taborišča v Mandžuriji od včeraj opoldne pravi: Dne 30. oktobra se je pomikala proti levemu oddelku naše leve armade od severa sovražna četa, obstoječa iz enega polka pehote, treh polkov konjenice in ene baterije. Razvnel se je boj, v katerem je bil sovražnik odbit. Naš oddelek je imel le majhne izgube, medtem ko je imela sovražna konjenica precejšnje izgube; 50 mož je izgubilo svoje konje. Sovražna konjenica se je v neredu umaknila na vse strani ter pustila na bojišču 13 mrtvih. V noči od 30. oktobra je vzela naša leva armada vas, 500 metrov severovzhodno od Calienpana, ter jo požgala.

Peterburg, 3. oktobra. Dopisnik ruskega brzojavnega urada poroča iz Mukdena 2. t. m.: Dve diviziji, ki sta bili pred Port Arturjem, sta odšli na pomoč Ojamovi armadi. Dve diviziji sta se vkrcali v Nagasaki, da se prepeljejo v Kvantun. Dohoda velikega kneza Borisa Vladimiroviča pričakujejo tu prihodnje dni.

Peterburg, 3. novembra. Dopisnik »Birč. Vjed.« brzojavlja včeraj iz Mukdena: Ponoči je vladal na celi naši prednji črti popoln mir. Rusi in Japonci so jako previdni. Naši jarki so oddaljeni od sovražnikovih 800 korakov. Mraz hudo pritiska.

Peterburg, 3. novembra. General Kuropatkin poroča: V noči na 1. t. m. so se približali prostovoljni lovci neopaženi sovražnim okopom, napadli ondi delajoče Japonce, jih prepodili ter razdejali njihova

del. V sledeči noči so lovci rekognoscirali med sovražnimi predstražami. Nočno delovanje lovcev alarmira večkrat sovražnika. Japonci skoro neprenehoma neredno streljajo. Nocoj nisem prejel nikakega poročila o spopadih veče ali manjše važnosti; opaziti je sovražno premikanje od vzhoda na zahod.

Berolin, 3. novembra. »Lokalanzeiger« poroča iz Peterburga: Koncem novembra bo v Mandžuriji zbranih 400 000 ruskih vojakov. Stevilo bo najbrže zadostovalo za ofenzivo, ker bo japonska vojska štela takrat 1: 305 do 308 tisoč mož.

Mikadov rojstni dan

Tokio, 3. novembra. Mikado je priredil danes ob priliki svojega rojstnega dne zajutrek, pri katerem je pozdravil tudi diplomatske zastopnike tujih vlasti ter obžaloval, da na vzhodu še vedno ni miru. Napil je na zdravje onih vladarjev, ki so zastopani tu po svojih zastopnikih. Belgijski poslanik, ki je izmed vseh diplomatov najdalje na japonskem dvoru, je čestital cesarju ter obžaloval, da vojska še ni končana. Dejal je: »Tudi mi izrekamo svoje želje po miru s tem večjim povdankom, ko globoko ganjeni obžalujemo nesreče, ki jih je vojska povzročila v mnogih družinah ter vidimo tisoče plemenitih žrtev, ki se na obeh straneh bore z veliko hrabrostjo in neomejenim junaštvom ter prelivajo svojo kri.«

Zasedanje deželnih zborov.

Štajerski deželni zbor je v včerajšnji seji odstopil finančnemu odseku predlog poslanca Stigerja, naj se ustanovi 5000 kron dovolj onim obrtnikom, mojstrom in pomočnikom, ki želé obiskovati strokovne šole ali strokovne tečaje. Narodno-gospodarskemu odseku so odstopili predlog poslanca Krebisa, naj dobé člani pridobitnih in dohodninskih komisij odškodnino in naj se bolj upoštevajo mnenja davčnih komisij. Zbornica je nato sklenila, naj se na ptujskem gimnaziju ustanovi pripravljala razred; proti se glasovali slovenski in poslanci kršćanske ljudske stranke. Finančnemu odseku so odstopili predlog poslanca Žičkarja, naj se po uimih oškodovanim posestnikom v občini Zabukovje, Sevnica, Prešah in Prebore dovolijo primerna podpora. V imenu finančnega odseka je poročal poslanec Krebis o deželnem zakonu glede pobiranja deželne naklade na pivo in predlagal, naj se določi 1 K 70 h za hl piva kot deželna doklada. Deželnemu odboru se naroča, da ukrene vse potrebne odredbe glede osobja, ki bo nadzorovalo pobiranje deželne doklade. Poslanec Resel je grajal, ker se bo dež. naklada na pivo zopet povišala v Gradcu. Poslanec Berger je predložil resolucijo, s katero se poziva deželni odbor, naj skrbí za deželne uslužbence pri pobiranju deželne doklade na pivo. Na predlog poslanca Wagnerja je odobrila zbornica zakonski načrt in Bergerjevo resolucijo. Zbornica je nato odobrila poročilo naučnega odseka o ustanovitvi ženskega nemškega učiteljskega v Mariboru. Poslanec Huber je v imenu finančnega odseka poročal o prošnjah občine Jarenina in drugih o odškodnini po uimih oškodovanim posestnikom. Ker se je izkazala v ta namen določena svota 50.000 K prenizka, se za 1. 1904. določi v ta namen še 40.000 K. Predlog obvelja.

Koroški deželni zbor. V včerajšnji seji je bila glavna razprava o deželnem proračunu za l. 1905. Skupne potrebe so proračunjene na 4 018 651 kron, redno pokritje pa znaša 705 891 K. Primanjkljaj 3 312 760 K se bo pokrili z zvišanjem davka na žgane opojne pijače v znesku 571 140 K; s državnim pripevkom in dohodkom osebnega dohodninskega davka v znesku 90 215 K; s skupilom za lovske karte 20 000 K; z deželno naklado na pivo v znesku 312 000 K; z deželno naklado na užitninski davek od mesa 43 486 K; s 120 % deželno naklado na užitninski davek od vina, vinskega in sadnega mošta v znesku 283 800 K; s 65 % deželne naklade na vse direktne in dr. davke v znesku 1 846 650 K; s 60 % dež. naklade na hišno-najemninski davek v Celovcu v znesku 180 000 K. Prebitek bode znašal 34 581 K. V razpravi sta govorila posl. dr. Pupovalc in Weiss proti predlogi. Očitata sta večin, da ne voli poslancev manjšine v deželni odbor in ne odstopi po manjšini vloženi predlogov od sekom. Poslanec dr. Pupovalc je z ozirom na prejšnje razprave napadel dež. predsednika, ker mu je očital, da dvomi o nepristranosti sodišč in ker je dež. predsednik Hein očital posl. Weissu hudobijo. Posl. Weiss je ostro napadel poslovanje dež. zavarovalnice proti požarom in živine. Weiss in dr. Pupovalc sta izjavila, da ne bo postopala zbornica z njima uljudno, da bosta res pričela hujskati proti sedanjí večini med ljudstvom. Poslanec dr. Waldner je nato podlo napadal politično delovanje duhovščine. Ko je odgovarjal Weiss dr. Waldnerju, je prišlo med Weissom in dr. Steinwenderjem do tako burnega prizora, da je deželni glavar prekinil sejo. V podrobni razpravi je posl. Grafenauer govoril proti sedanjemu sistemu in ljudskih šolah. Sedanje šole ne nudijo kršćanske vere, narodne in domoljubne vzgoje. Tožil je o pomanjkanju slovenskih učiteljev in o političnih napadih učiteljev na njegovo osebo. Grafenauerju so odgovarjali poslanci Wieser, Mattersdorfer, Palla, Orasch in dr. Mettnitz, kar dokazuje, da edini slovenski poslanec v koroškem deželnem zboru vrlo zastopa koristi Slovencev. Zbornica je končno odobrila proračun za l. 1905.

Nižjeavstrijski dež. zbor je včeraj odobril več predlog lokalnega pomena.

Prihodnje državnozbornsko zasedanje.

Politična javnost se mnogo peča z vprašanjem, kakšen bo položaj v jesenskem državnozbornem zasedanju. Praviijo, da bo imel ob tvoritvi zbornice Kührer političen govor, v katerem bo pozval poslance, naj prično s pozitivnim delom. Kakor vedno, se bo tudi sedaj stavljal predlog, naj se otvori o govoru ministrskega predsednika razprava. Da bo pa mogoča razprava, se bodo morale sporazumeti stranke, da zapustijo ali umaknejo nujne predloge. Prva naloga bo, da se omogoči razgovor o sedanjem položaju in o vladnih odredbah, ki so vzbudile toliko pozornosti. Dalje bo morala zbornica razpravljati še pred Bžičem o podporah po uimih in o začasnem proračunu. Predlogov o podporah mladočeški poslanci ne bodo obstruirali, ker upajo na ta način doseči delovanje češkega deželnega zbora. Prihodnje dni bodo na Dunsju posvetovanja ranih strank. Ako Mladočehi in češki agrarci sklenejo, da ne bodo preprečili z obstrukcijo razprave o začasnem proračunu, bo možno delovanje v zbornici.

V Brnu je včeraj o položaju govoril poslanec Albrecht Rekel je, da se Kührerju ni posrečilo poraziti češke obstrukcije. Sploh ni Kührer nikdar nastopal resno proti češki obstrukciji in Nemci so morali skrbeti, da niso izgubili popularnosti. Dovoliti so morali celo vojaške predloge. A v zahvalo so dobili slovanske vzporednice v Sleziiji, veljavnost vseučiliških pravoslovnih študij v Zagrebu in v italijansko pravoslovno fakulteto v Inomostu. O izpremembi v ministristvu je rekel, da je Kührer presenečil Nemce, kakor tudi ministrski svet. Zahteval je nemškega ministra in končno izjavil, da morajo Nemci skrbeti pred vsem, da ostane uradniško ministristvo.

Izvrševalni odbor mladočeške stranke je imel včeraj v Pragi sejo, v kateri je poročal poslanec Pacak o položaju. Sklepov ni bilo nobenih, ker češki vodje izjavljajo, da se položaj ni izpremenil. Treba je počakati, kaj stori vlada, da odstrani češko obstrukcijo.

V Kraljevem Gradcu je imel shod dr. poslanec prof. Sternberg. Dejal je: Ko »lačni advokatje« tulijo proti Kührerju po deželi, vspti eden najuglednejših čeških rodoljubov kot general v Kührerjev štab. Tu sta le dve možnosti: Ali je Randa izdal češko stvar, ali so se po advokatje blamirali. O tem morejo odločiti le volivci. Narodna čast je v nevarnosti. Vsi moramo odložiti svoje mandate. Kdor tega ne stori, je izdajalec.

Poljaki parlamentarci so mnenja, da Cehi pozitivnega delovanja dr. zbora ne bodo ovirali.

Ogrski državni zbor.

V včerajšnji seji ogrske zbornice je naznanil predsednik, da je predlog ministrskega predsednika grofa Tisze o volitvi odseka 24 članov za izpremembo zborničnega poslovnika postavil na dnevni red prihodnje seje. Zbornica je nato razpravljala zakonski načrt o ureditvi reke Raba. Predno so zaključili sejo, je utemeljeval Košut samostojni predlog, naj se prične akcija za končanje krvavega klanja v vzhodni Aziji. Košut naglašá, da bi imela akcija gotovo uspeh, če bi jo pričel na celem svetu spoštovani avstrijski cesar. Tisza izjavlja, da vsa zbornica strinja z nazorjem predlagatelja. Z žalostjo opazujemo grozno in strašno vojsko, če se prav vrši daleč od nas. Vlada bi se rada pridružila akciji, če bi kazalo, da bi imela ta uspeh. A nevtralna država zamore le posredovati, če ena izmed vojski se nahajajočih držav želi posredovanja. Če se pa vmešava v pogajanja tuja država, brez da bi jo pozval kdo, s tem ne pospeši miru, marveč pride lahko sama v neprijetne homatije. Minister prosi, dasi popolno upošteva nagibe predlagatelja, naj se iz navedenih vzrokov ne razpravlja meritorično o Košutovem predlogu. Predlog Tisze obvelja.

Španija se oborožuje.

V španskem kongresu so včeraj pričeli razpravo o izpremembah v mornarici. Zgradili bodo dvanajst križaric in ladij za obrambo obrežij ter 12 torpedovk. Kralj je podpisal odlok, s katerim se preosnujejo vojaška poveljništva.

Dinamitni napad v Ameriki.

»Frank. Ztg.« poroča, da je v Mount Vernonu pri Novem Jorku eksplodiral dinamit, katerega so neznanci položili na železnični tir. Razbita so vsa okna, več oseb je bilo ubitih in petdeset ranjenih.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 4. novembra.

Jugoslovani in češka obstrukcija. Včeraj smo priobčili naslednje telefonsko poročilo: »V čeških političnih krogih se govori: V zadržkem »Narodnem Listu« je bila nedavno trditve, da smejo Mladočehi še le tedaj opustiti obstrukcijo, če jim to Jugoslovani dovolijo. Ta vest »Narodnega Lista« temelji na pomoti. O konferencah Mladočehov s Jugoslovani je sestavljen zapisnik, v katerem stoji izjava Jugoslovanov, da bodo podpirali češko delegacijo v obstrukciji toliko časa, dokler bosta imela to taktiko za oportuno. Toliko v pojasnilo, da ne nastanejo nesoglasja.« — Z ozirom na to smo iz zanesljivega vira poizvedeli, da ni res kar trdi zgoraj omenjeno poročilo. Nikdar se ni sestavil tak zapisnik s tako vsebino, kakor trdi zgorajšnje poročilo. To je popolnoma iz trte izvito in se od strani Jugoslovanov tudi ni izdala, v kolikor se tiče »Slovanske zveze« nobena taka izjava. Kaj so pa slovanski liberalci storili, pa »Slovanske zveze« nič ne briga. Sicer pa čujemo, da je, kar se je dogodilo med Mladočehi in »Slovansko zvezo«, črno na belem zapisano tako, da glede vsebine ne more biti nobene zmote.

Državni zbor se snide, kakor nam brzojavljajo z Dunaja, dne 17. novembra.

Umrli je v Gorici v torek popoldne zadeta od kapi visokorodna gospa Emilija baronica Winkler, soproga c. kr. dež. predsednika v pokoju, visokorodnega g. barona Andreja Winklerja. Pogreb je bil danes ob 8. uri popoldne iz hiše žalosti v ulici Morelli. Truplo pokojnice so blagoslovili v stolni cerkvi in ga potem prepeljali v Tolmin, kjer se položi v družinsko rakev. Visokorodnemu g. soprogu izrekamo najiskrenejše sočalje na prebriski izgubi, ki ga je zadela. Pokojnici pa svetila večna luč!

— Umrovljen je na lastno prošnjo naš rojak prof. g. Jožef Stare v Zagrebu, znan kot priljubljen slovanski zgodovinski pisatelj.

— Novi postojnski častni meščani. Obč. svet v Postojni je imenoval za častne občane: barona Heina, dvornega svetnika Markusa, dež. odbornika Povšeta, svetnika dr. Treota.

— Zmaga hrvaške opozicije. Pri dopolnilnih volitvah v hrvaški sabor v okraju Ivanec je zmaga hrvaška opozicija. Opozicijski župnik Šašel je dobil 75 glasov, vladinec dr. Milanič 63 glasov. S tem je vladna stranka izgubila okraj, ki je doslej pošiljal mažarona v sabor.

— Časnikar Graf obolel. Znašičasnikar in urednik dunajske »Informatione«

»Umreti je zmirom še časa dosti«, odgovori Gostrouh, »ali najprej moramo dohiteti svoje«.

Vprašal je Kitajce za pot in je vlekel kapitana v naročju dalje.

Denarja je imel malo, Kitajci so zahtevali 50 rubljev za pomoč. Drugače niso hoteli pomagati, samo nekaj koruznega kruha so jima prodali.

Tako je tri dni lačni Gostrouh vlekel bolnega kapitana. Navsezadnje je vendar prišel v polkovni tabor.

Ko so vojaki zagledali Gostrouha z njegovim bremenom, obkrožili so ga ter objemali, vriskajoč »urrá«. Nekteri so plesali od veselja. Polkovnik Nekrasov je objel Gostrouha in ga zahvalil. Kapitana so dali v bolnišnico; v kratkem je ozdravel. Gostrouh je dobil Jurjev red. In zaslužil si ga je.

5.

Nemirovič Dandenko opisuje lakoto ruskih vojakov v zadnjem času tako-le: Mimo nas marširajo vojaki, ki že devet dni niso počivali; niso utrujeni, ampak popolnoma izstradani. Vojaki nas gledajo s poželjivimi očmi.

»Kaj pa bi rad, golubčik?«

»Kruha«.

»Tu imaš denar, kupi si kruha«.

»Nošem denarja, hočem kruh. Že dva dni nismo jedli«.

Razdelili smo vse, kar smo imeli. A vedno in vedno gredo mimo nas novi oddelki, ki zahtevajo kruha. Drugi dan je jedil mimo nas raznaševalce povelj. Dali smo mu kos kruha in hotel je še več.

»Mogel bi imeti še dovolje, pravimo.«

»Jaz že, ali moj kapitan nek.«

»Če hoče kapitan kruha, naj pride po njega sam«.

»On se sramuje«, odgovarja ordonanca. Poslali smo kapitanu kruha in krožnik juhe in dobro smo zapazili, kako se je njegov obraz zjasnil, ko je s svojimi zobmi vgriznil v kruh. Nekoliko časa za njim prihaja častnik iz zbora Miščenkovega ter prosi: »Za Boga! Dajte nekaj generalu! Grozno trpi od lakote!«

Dali smo častniku, kar smo imeli; pol buteljke vina, žganja, konserv, kruha. Častniku so drhtele roke, ko je sprejemal jedi od nas.

»To bo nekaj za nas! Že dva meseca nismo kaj prida jedli!«

Prihaja drugi častnik; prosimo ga, da bi z nami jedel. Častnik se zahvaljuje:

»Zdi se mi, da ne bom mogel več jesti«, reče.

»In kaj ste ves čas jedli?«

»Pil sem čaj«, se je glasil odgovor.

Josip Graf, je nevarno obolel ter se mora podvreči nevarni operaciji. Za nekaj časa »Information« preneha izhajati.

— **Ljubljanska dekanija** ima svoj mesečni sestanek SS. C. prihodnje sredo dne 9. nov.

— **Stavka knjigoveških pomočnikov** se je pričela v Irtu

— **Dinamit se je razletel v roki** Francu Petroviču, devetnajstletnemu delavcu v Podbrdu pri železnici. Igral se je s patrono nepremišljeno. Dinamit mu je odrgal dva prsta na levi roki in zmečkal dva prsta na desni ter ga ranil v obrazu.

— **Mrtvoud na cesti** je zadel posestnika Andreja Zoreta iz Bilj, ko se je vračal domov s Sveta gore. Kmalu nato je umrl.

— **Kruha je zmanjkalo.** Iz Starega trga pri Ložu se nam poroča: Tu smo že par dni brez kruha. Varok je, ker pri glavnem peku noben pekovski pomočnik ne ostane.

— **25.000 kron znaša glavni dobiček** loterije za vojaški spomenik. Opozorjamo cenjene bravce, da se vrši žrebanje nepreklicno 12. novembra 1904 in da je čisti dohodek te loterije namenjen podpore potrebnim, dela nezmoglim bojevnikom, njih vdovam in sirotam.

Ljubljanske novice.

70letnica dr. Karola viteza Bleiweisa. Danes praznuje sin dr. Janeza Bleiweisa 70letnico svojega rojstva. Nekoliko posmehljali smo se včeraj, ko je o tej 70letnici prinesel včeraj gostobaseden članek »Slovenski Narod«, ki je slavljencevega očeta tako arditno napadel in o katerem je ranjki dr. Janez Bleiweis izrekel sodbo, da je najbolj umazan list na svetu. Tako se nam je najbolj pokazala razlika med očetom in sinom, ki se dobro počuti v družbi sovražnikov svojega očeta, v družbi, katere politično znamenje so zadnji časi postale — grablje. In tako je bila tudi 70letnica sinova vse kaj drugega, nego očeta. Mi smo napram slavljenču ob tej 70letnici zavzeli popolnoma nepristransko stališče ter se nismo hoteli spuščati v raztelevšanje dejanskih njegovih zaslug pri mnogoštevilnih zastopih, katerih odbornišva so mu naložili in ob enem v razmotrivanju zaslug — njegovega imena. Naše priredbe »Narod« spremelja vedno le s psokami. Mi smo storili drugače. Glavna zasluga dr. Karola Bleiweisa je izvestno, da je sin svojega očeta in zato mu želimo še mnogo zdravih in srečnih let v krogu njegove družine. Pri tem smo bolj odkritorski, kot maršak njegov proslavitelj. Včeraj ob 8 uri zvečer se je vršil v veliki dvorani »Narodnega Doma« na čast slavljenčev očet. večer, katerega so priredila nekatera narod. društva. Dvorana je bila polna občinstva. Opazili smo med drugimi župana Hribarja, deputacijo društva zdravnikov, predsednika »Mestne hranilnice« g. Kollmanna, predsednika trg. in obrtne zbornice gosp. Lenarčiča, deputacijo »Družbe sv. Cirila in Metoda« gg. monsiga. Zupana in župnika Vrhovnika, deputacijo »Dramatičnega društva«, obč. sveta itd. Na večeru je sviral »Društvena godba« in krasno prepeval zbor »Glasbene Matice« pod vodstvom g. Hubada. V aboru »Pod oknom« se je odlikoval tenor samospev g. prof. Kozine. Tri arije sta zapela operna pevka gospa Skalova in operni pevec g. Ourednik. Ko je slavljenec prišel v dvorano, ga je občinstvo pozdravilo. — Naznanjeni slavnostni prolog je govorila gđ. Frida Klečeva. Magistratni »Hofdiehter« ima navado, da se vedno zaleti v mračnjaštvo, ako je to na mestu ali ne, in tako je tudi v tem prologu slavil dr. Karola Bleiweisa »da mračnjaštvo ni klonil glave svoje« in da »na predno misel je gojil«. Ta je jako prozaična »poezija«. Kje je danes politično slovensko mračnjaštvo in nazadnjaštvo, o tem se s g. pesnikom ne bomo prepirali, pridružujemo se le končni precej »klerikalni« želji prologovi, da ono, kar je iz dr. K. Bleiweisa »dobrega storjeno, uživa naj večni blagoslov«. Nekoliko taktnejši bi bili slavnostni prologi ob takih prilikah lahko! Slavljenca je pozdravil župan Hribar, češ, da so v dvorani zbrana »vsa narodna društva« ljubljanska, da časte slavljenca v poslopju, ki se je zgradilo pod — njegovim predstvom. Slavljenec je kazal vedno »narodno naprednost«, ker se je poganjal za slovenskega jezika veljavo, a tudi pri gospodarskem napredku Ljubljane je sodeloval. Zato ga je občinski svet izvolil častnim meščanom (Živio!). Dr. Kopřiva je nazdravljaval slavljenču v imenu zdravnikov. Slavljenec se je zahvalil z za 70 let izredno krepkim in jasnim glasom. Dejal je: »Kaj je vzrok, da se me slavi, sam ne vem. Da sem 70 let star, vendar ni nobena zasluga. To se imam zahvaliti svojemu temperamentu in da sem skoro abstinent. To ni zasluga, da sem sodeloval pri narodnih društvih. To mora storiti vsak. Ko sem l. 1866. drugič prišel v Ljubljano, bili so vsi zastopi v tujčevih rokah. Treba je bilo pričetkoma zagrabiti za »vsako delo.« Bil sem pri prvih predstavah celo sufler. Deloval bom še dalje

tako, kot mi bodo omogočevale možganske in telesne sile, če me pa več ne bo, ohranite me v spominu, da je bil to mož, ki je izkušal svoji domovini služiti po svoji najboljši moči« — Godba je zasvirala »Naprej«. Seveda pri nas vse sedi, ko se igra narodna himna in tako je bilo tudi včeraj. — G. monsiga. Tomo Zupan je izjavljal, da nazdravlja slavljenču v imenu narodnih društev, ne vseh, kakor je povdarjal g. župan, v imenu »Čitalnice«, »Dramatič. društva«, »Družbe sv. Cirila in Metoda« in »Sokola«. Želel je slavljenču, da bi bil vedno na takem stalu, kakor danes. — Govoril pa je včeraj tudi dr. Tavčar. Žižoval je takele: Napijam slavljenču v imenu narodno-napredne stranke. Dolgo vrsto let je slavljenec doživel, mnogo ima lepih spominov, a kot politik ne bo imel mnogo lepih spominov. Ko se politik nekoliko živi, ga prično glodati na vseh straneh, ga gloda mladina, ga gloda nasprotna stranka. Za nas pa je dr. Karola viteza Bleiweisa 70letnica tolažilna, da tudi narodno-napredni politik lahko dolgo živi, srečno živi. Dr. Tavčar se je zahvaljeval dr. Bleiweisu za zvestobo, ki jo je izkazoval narodno-napredni stranki in za to, da je pošteno svoje ime spravil ž njo v zvezo. Vedno je nasprotja v stranki pomiljeval, tako je bil steber stranke. Naj bi še dolgo živel tudi narodno-napredni stranki! — Podstarosta »Sokola«, dr. Ravnihar, se je oglasil k besedi v imenu »Sokola«. Dejal je: Narodno delo izza dobe, ko je prišel delovati dr. Karol Bleiweis, se mora postavljati visoko nad sedanjim delom. Svoj napredek imamo zahvaliti delu svojih — prednikov, a kljub temu smo Slovenci vedno pripravljani kamenjati svoje zasluge možne. Na zdaj! — Tako se je končal častni večer. Omeniti nam je, da so društva danes slavljenču poklonila dragoceno srebrno namizno opravo.

Izredna seja ljubljanskega občinskega sveta je bila sinoči. Župan g. Iv. Hribar otvoril sejo in imenuje za overovatelja zapisniku gg. dr. Tavčarja in ravnatelja Senekoviča. Nato govori nekako takele: »Danes praznuje naš tovariš g. podžupan dr. Bleiweis vitez Trsteniški svojo sedemdesetletnico. Njegovo življenje je bilo polno truda in dela v napornem izvrševanju njegovega zdravniškega poklica in zlasti v blagor mesta Ljubljane v občinskem svetu. Povoda dovolj, da se spomni i občinski svet slavljenčeve sedemdesetletnice ker je dr. vitez Bleiweis skoraj že 30 let član občinskega sveta, v katerega je bil izvoljen l. 1875, in tu razvija vsestransko delavnost zlasti v policijskem odseku, kateremu je načelnik že od l. 1885, in v zdravstvenem odseku, kjer je mnogo deloval za povzdigo zdravstvenih razmer v Ljubljani. Zapisnik občinskih sej kaže, da se je malokateri občinski svetnik tako redno udeleževal sej občinskega sveta, kakor slavljenec. Predlagam da se imenuje dr. Karol vitez Bleiweis-Trsteniški za častnega meščana mesta Ljubljane. Predlog je bil soglasno sprejet, nakar župan naprosi, naj overovatelja zapisnika ž njim takoj obvestita slavljenca o imenovanju za častnega meščana, in zaključijo sejo.

Poizkušeni samoumor radi — nezadete srečke. Včeraj popoldne se je hotel pri Devici Mariji v Polju vreči pod vlak bivši ondodni gestilničar g. Ivan Gostinčar, ki sedaj v jako ugodnih denarnih razmerah živi kot zasebnik v Ljubljani. Prepodili sta ga dve deklici. Ob 6. uri si je pa prerezal žile in nato skočil v Ljubljano. Iz vode sta ga potegnili Franc Dermolja in Jožef Petrič, ki sta skočila za njim. Izvlekla sta ga še živega, vendar nezvestnega. Pozneje se je zopet zavedel. Skoro gotovo se mu je zmešalo. O vzroku poizkušene samomora se nam poroča, da je Gostinčar imel neko srečko, o kateri je bil trdno prepričan, da nanjo zadene glavni dobiček. Ko je včeraj čital, da dobitka ni zadel, je peskočil in takoj bežal proti Vevčam. Včeraj zvečer so ga ranjenega prepeljali na opazovalni oddelek deželne bolnice. V smrtni nevarnosti ni več, a o srečki neprenehoma govori.

Kat. društvo rokodelskih pomočnikov bo imelo v nedeljo, 6. t. m., ob 10. uri občni zbor.

Prva slana te bila danes jutraj. Tolpomer je padel 2 stopinji C. pod ničlo.

Kri se je vili včeraj v Selenburgovih ulicah 23letni delavki Mariji Podražaj iz Smarja. Prepeljali so jo z rešilnim vozom v bolnišnico

Samoumor Ljubljancana v Pulju. V morarški vojašnici v Pulju se je ustrelil 23 let stari podčastnik Ladislav Momlek iz Ljubljane. Ranjen je smrtno nevarno. Momlek je dobil nedavno 80 dni izpnege zapora, a ker je kljub temu šel na hišnega boja, je dobil še 20 dni zapora povrh. Raditoga se je ustrelil.

Koncert »Društvene godbe« vrši se jutri zvečer v »Narodni kavarni«, Gosposke ulice. Začetek ob 9. uri. Vstopnina prosta. L. Schwentner, knjigotržec v Ljubljani, nas je naprosil, da občinstvo opozorimo, da se je že preselil v Prešernove ulice šte. 3 (poslopje »Mestne hranilnice«), da mu pa

bo zaradi nenadnih tehničnih zaprek mogoče novo prodajalnico odpreti šele v ponedeljek, dne 7. t. m.

Poroka. Včeraj se je poročil smrtno-nevarno bolni uradnik g. Feliks Verhovc s šolsko vrtnarico gđ. Böhmer.

Nesrečen padeč. Včeraj je padla po stopnicah v R. in h ulicah št. 35 postrežnica Marija Gliha in si zlomila nogo. Prepeljali so jo v bolnišnico.

Otvoritev italijanske pravoslovne fakultete v Inomostu.

Krvavi izgredi.

Včeraj zjutraj so se zbrali italijanski dijaki na vseučilišču v Inomostu v kavarni »Central«, odkoder so odkorakali korporativno na kolodvor, da sprejmejo italijanske dijake z Dunaja, Grada in Monakovega. Ko je došel na postajo vlak, so pozdravili došle dijake burni »eviva«-klici italijanskih dijakov, nakar so bili pozdravi. Italijanski dijaki so se nato skupno, kakih 160, odpeljali v Wilten, kjer je nova italijanska fakulteta. — Z oken so pozdravljali laške delavce, ki so hiteli na delo.

Dasi je bilo malo gledavcev, je bila policija pred fakulteto. Prodekan, profesor Galante, je prisrčno pozdravil tuje dijake. Pri otvoritvi se je pogrešalo oficijelnih zastopnikov, a navzoči so bili italijanski državni poslanci Malfatti, Conci, Mazonara, Tambosi in deželni poslanec P. nalli. Prodekan je dobil nebroj brzojavk italijanskih društev in obč. zastopov, v katerih se zahteva ustanovitev samostojnega italijanskega vseučilišča v Trstu. — Ko so stopili v dvorano dekan Sartori in profesorji, jim je dijaštvo priredilo burne ovacije. Prodekan je hotel predavati o rimskem pravu. A predno je prišel s predavanjem, so priredili dijaki demonstracijo. Klicali so: Zahtevamo italijansko vseučilišče v Trstu! Proč iz Inomosta!

Demonstracija je trajala precej časa, predno je mogel profesor Galante prirediti predavanje. V svojem predavanju je tudi govoril o ispremembi, ki je nastala z ustanovitvijo samostojne pravoslovne fakultete v Inomostu glede vprašanja o italijanskem vseučilišču. Želel je, naj bi uživala nova fakulteta mir in naj bi se razvijala srečno. — V nadaljnjem svojem predavanju se je spominjal svojega prednika, profesorja rimskega prava na vseučilišču v Turinu, Pacchianija, ki je deloval v Inomostu, ko so se vršile priprave za italijansko fakulteto. Ko je končal Galante, je predaval profesor Lorenzoni o narodnem gospodarstvu in o finančni snosti; profesor Lanza o kazenskem pravu. Dijaki so prirejali profesorjem viharne ovacije. Profesor Pacchiani je poslal brzojavni pozdrav, v katerem je izjavil, da je v duhu navzoč pri otvoritvi, na dan, ko se je na tujih tleh otvorila italijanska pravoslovna fakulteta. Upa, da se bo kmalu premestila v Trst.

Po dokončani otvoritveni slavnosti so se sprehajali dijaki po Marija Terezije cesti, imeli so pripete Dantejeve snake.

Danes zjutraj smo o nadaljnjih dogodkih dobili vzburljiva poročila, katere smo hitro naznanili po Ljubljani. Glase se:

Inomost, 4. novembra. Tu so se danes ponoči vršile velikanske in krvave demonstracije Nemcev proti Lahom.

Inomost, 4. nov. (Po polnoči.) Velikanska množica se vali skozi mesto. Vse mesto je pokonci. Med občinstvom, ki se demonstracij ne udeležuje, vlada strah in panika. Ogorčenje demonstrantov se obrača proti Italijanom, posebno proti laškim dijakom, katere brani policija. Velik del tukajšnjih Italijanov se je zbral skupaj in ko so se Italijanom približali nemški demonstrantje, so prišli Italijani z revolverji in streljati v množico. Oddanih je bilo dvesto streljanih, mnogopati tudi ostrih streljav. Več oseb je ranjenih, med njimi nevarno nekaj nemških dijakov, obitnik Rudolf in stražnik Walcher. Uradnik namestništva Berger je bil zadet v srce. Bil je takoj mrtev.

Inomost, 4. novembra. Strelji so zadeli 6 oseb. Ob polnoči je bila velikanska množica zbrana pred hotelom »Weisses Kreuz«, kjer je zbirališče Italijanov. Razburjenje je nepopisno. Po celem mestu divjajo nemški demonstrantje.

Inomost, 4. novembra. Hotel »Weisses Kreuz« je popolnoma demoliran. Ob 1 uri zjutraj je bila naslednja situacija: Župan obljublja, da bo dal zapreti vse Italijane, in brez uspešno miri razburjeno občinstvo. Demon-

strantje — nad 1000 — pravijo, da se celo noč ne ganejo z mesta.

Dunaj, 4. novembra. (Uradno poročilo korespondenčnega urada.) Danes ponoči so bili resni spopadi med Nemci in italijanskimi dijaki. Ob 11. uri zvečer so bili laški dijaki, ko so zapuščali gostilno, od Nemcev napadeni. Italijani so streljali. Gostilne, v katerih so bili Italijani, je množica oblegala. Zupan je posredoval pri demonstrantih, da omogoči odhod Italijanov na magistrat. Italijani so bili v posameznih oddelkih odpeljani na magistrat. Italijanske gostilne je množica dalje oblegala in pobila okna. Množica je mnoge laške dijake smrtno nevarno pretepla. Izgredi so naraščali. Ob 1/2. uri zjutraj je nastopilo vojaštvo, ki je ceste izpraznilo. Listi poročajo o mnogih ranjenicah.

Dunaj, 4. nov. opoldne. (Kor. urad.) Iz Inomosta poročajo: Pri nemirih preteklih noči je bilo deloma težko, deloma lahko ranjenih osem Nemcev in deset Italijanov. Došlo vojaštvo je bilo obmetavano s kamenjem, nakar je napravilo naskok z bajoneti. Pri tem naskoku je bil umetni slikar Perzei zaboden v hrbet ter je skoro nato umrl. Ob 5. uri zjutraj je nastal zopet mir.

Inomost, 4. novembra. Nemci so se pričeli s tem, da so Nemci oblegali hotel, v katerem so imeli italijanski dijaki komers. Nemci opisujejo dogodke: Govore laških poslancev so Lahi spremljevali s klici »Evviva« in »Doli z Nemci!« Občinstvo pred hotelom se je radi tega razburilo ter pričelo dvigati palice. Nato so Italijani prišli iz hiše oboroženi z revolverji. Po kratkem prepiru so pričeli streljati na občinstvo, ki se je hotelo radi tega maščevati ter se ni oziralo na županove opomine, naj zapusti prostor. Policija je aretirala nekatero Lahe, ki so imeli revolverje; Nemci so aretirance s palicami pretepli.

Inomost 4. nov. O demonstracijah se še poroča: Pred hotelom »Weisser Kreuz« so Nemci promenirali. Ko so Lahi zapuščali hotel, so nazdravljali laški univerzi in Nemcem klicali »Fej!«. Najprej sta se stranki sprijeli s palicami, potem so Lahi streljali in rabili tudi stilete. Policija ni mogla napraviti reda, dasi je rabila gole sablje. Inomost se pripravlja na slovesen pogreb padlih žrtev.

Inomost, 4. novembra popoldne. 135 Lahov je bilo eskortiranih v justično palačo. Izročeni so deželnemu sodišču. Pri aretiranih Lahih so našli 45 revolverjev. Zupan je bil danes pri ces. namestniku. Po mestu je nepopisno razburjenje. Nemci upajo, da vlada zapre italijansko fakulteto. V ta namen ima danes občinski svet izredno sejo. Med aretiranci je tudi dopisnik milanškega »Seccola«. Zabodeni slikar zapuščal mater. Državni poslanec Erler je brzojavil Körberju. V brzojavki govori o »italijanskih nasilnostih«.

Inomost, 4. nov. Danes dopoldne so nemški dijaki več ur demonstrirali pred poslopjem, v katerem je italijanska fakulteta. Policija je bila proti množici brez moči. Množica je poslopje bombardirala s kamenjem. Nadvojvoda Evgen je bil proti temu, pa nastopi vojaštvo.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 4. novembra. Danes popoldne se je vršil ministrski svet, ki se je pečal z dogodkom v Inomostu.

London, 4. novembra. Tudi sedaj še ni prišlo poročilo, da bi bili Japonci zavzeli kaj važnejših utrdb pri Port Arturju. Tudi Nogi o tem molči. Iz tega se sklepa, da Japonci pred Port Arturjem niso nič napredovali.

Peterburg, 4. nov. Dogovor med Rusijo in Anglijo glede komisije o hulaki zadvi je gotov. Besedilo se danes objavi.

Budimpešta, 4. nov. Danes je ministrski predsednik s par besedami predložil načrt o izpremembi poslovnika. Predlagal je v ta namen izvolitev posebnega odseka. Skrajna levica ga je motila. Silen vrišč. Košut pravi, da bo njegova stranka odločno branila stari poslovnik. Predlog ministrskega predsednika sprejet z 216 glasovi proti 204. Meritorična razprava jutri.

Žrebanje
== predzadnji teden. ==

Srečke vojaškega spomenika
à 1 krono

1753 9 Dobitki obstoje iz efektov in se ne izplačajo v denarju.

Glavni dobiček
== kron 25.000 kron ==

priporoča
J. C. Mayer, Ljubljana.

Meteorologične poročilo.

Vidna nad morjem 3(6-2 m, srednji tlak 736.9 mm

Čas opa-	Stanje bar-	Tempe-	Vetrski.	Nebo	Podoba
režanja	ometra.	ratura			
3. 9. zveč.	741.3	3.7	sl. svzh.	obl.	
4. 7. zjutr.	740.0	0.0	sl. sah.	pol obl.	0.0
2. popol.	738.1	11.4	sl. vzsvz.	jasno.	

Srednja večerajšnja temperatura 5.4° norm 6.6°

Gobe, venecijanske in španske. Najcenejše ima v zalogi trdka **BRATA EBERL** v Ljubljani, Frančiškanske ulice. Vnana naročila proti povzetju. 22 11-9

V „Katoliškem domu“ na Turjaškem trgu odda se

stanovanje

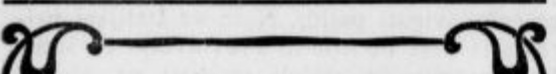
s tremi sobami itd. v II. nadstropju s 1. februarjem. —

Istotam tudi

stanovanje

z dvema sobama itd., v III. nadstropju takoj ali pa tudi s 1. februarjem.

Vpraša se v pisarni **F. Supančič**, Rimska cesta 20. 1847 2-1

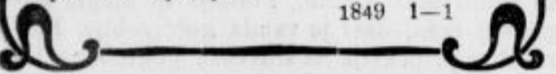

Dobro idoča

gostilna

se odda takoj na račun kavcije zmožnemu ponudniku.

Več se izve pri Göss ovi zalogi piva v Ljubljani. 1849 1-1

Po ugodni ceni

sukneno blago pri

R. Miklauc

Ljubljana

Špitalske ulice šte. 5. 1650 52-28

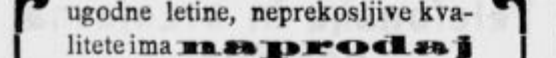
„Kraški Teran,“

vsestransko garantiran vsled ugodne letine, neprekosljive kvalitete ima **naprodaj** od 56 litrov dalje

Anton Černe,

posestnik v Tomaji, p. Sežana.

Op.: Cene so mu sedaj še ugodno nizke. 1769 10-7

Op.: Cene so mu sedaj še ugodno nizke. 1769 10-7

Op.: Cene so mu sedaj še ugodno nizke. 1769 10-7

Op.: Cene so mu sedaj še ugodno nizke. 1769 10-7

Op.: Cene so mu sedaj še ugodno nizke. 1769 10-7

Op.: Cene so mu sedaj še ugodno nizke. 1769 10-7

Op.: Cene so mu sedaj še ugodno nizke. 1769 10-7

Op.: Cene so mu sedaj še ugodno nizke. 1769 10-7

Op.: Cene so mu sedaj še ugodno nizke. 1769 10-7

Op.: Cene so mu sedaj še ugodno nizke. 1769 10-7

Op.: Cene so mu sedaj še ugodno nizke. 1769 10-7

Op.: Cene so mu sedaj še ugodno nizke. 1769 10-7

Op.: Cene so mu sedaj še ugodno nizke. 1769 10-7

Op.: Cene so mu sedaj še ugodno nizke. 1769 10-7

Op.: Cene so mu sedaj še ugodno nizke. 1769 10-7

Op.: Cene so mu sedaj še ugodno nizke. 1769 10-7

Op.: Cene so mu sedaj še ugodno nizke. 1769 10-7

Op.: Cene so mu sedaj še ugodno nizke. 1769 10-7

Op.: Cene so mu sedaj še ugodno nizke. 1769 10-7

Op.: Cene so mu sedaj še ugodno nizke. 1769 10-7

Op.: Cene so mu sedaj še ugodno nizke. 1769 10-7

Op.: Cene so mu sedaj še ugodno nizke. 1769 10-7

Krojaški salon za gospode

IVAN MAGDIČ * LJUBLJANA *

Stari trg šte. 8.

Izdelovanje vsakovrstne garderobe za gospode po najnovjših journalih iz najmodernejšega in najboljšega tu- in inozemskega blaga. 1377 20-12

Uniformiranje in zaloga potrebščin za „Sokole“.

Štev. 3113.

Jubilejne ustanove.

1848 2-1

Trgovska in obrtna zbornica razpisuje za leto 1904 osemnajst Cesar **Franco Jožefovih ustanov**, (osem po 50 K in 10 po 20 K) za onemogle obrtnike vojvodine Kranjske, in pet Cesarice **Elizabete ustanov** po 40 K za onemogle vboge vdove kranjskih obrtnikov.

Prošnje naj se pošljejo trgovski in obrtni zbornici v Ljubljani

do 20. novembra 1904.

Priloži naj se jim od občinskega in župnijskega urada potrjeno dokazilo, da je prosilec obrt samostojno izvrševal, da sedaj zaradi onemoglosti ne more več delati in da je ubog, oziroma, da je prositeljica onemogla uboga vdova bivšega samostojnega obrtnika.

V Ljubljani, 29. oktobra 1904.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko.

Služba občinskega tajnika, občinskega redarja,

ki bi hkrati opravljal tudi službo

se odda s 1. prosincem 1905 v občini Dol (1000 prebivalcev.) Dohodki: plača 960 K, službena obleka, prosta kurjava, prosto stanovanje (2 sobi, kuhinja, shramba, klet v novi občinski hiši) ter zelenjad in vrt.

Zahteva se v prvi vrsti temeljito znanje slovenščine v govoru in pisavi, v drugi še le nemščine.

Pismene prošnje s kratkim opisom življenjskih razmer in dosedanje uporabe je poslati do 1. grudnia 1904 županstvu na Dolu (Hrastnik), — kjer se dobe na željo natančnejša pojasnila.

1839 3-2

Peklar, župan.

Št. 13.826

Razpis.

1854 3-1

Podpisani deželni odbor razpisuje sledeči službi

okrožnih zdravnikov:

1.) V **Toplicah** z letno plačo 1400 K in z aktivitetno doklado 200 K. Vrhutega dobi okrožni zdravnik za opravila kopeljnega zdravnika posebno letno odškodnino po dogovoru z imetnikom kopeljišča;

2.) V **Vipavi** z letno plačo 1400 K in z aktivitetno doklado 200 K.

Prosilci za jedno teh služb pošljejo naj-svoje prošnje podpisnemu deželnemu odboru

do 25. novembra 1904.

ter v njih dokažejo svojo starost, upravičenje do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijsko državljanstvo, fizično sposobnost, neomadeževano življenje, dosedanje službovanje ter znanje slovenskega in nemškega jezika.

Oziralo se bo le na take prosilce, kateri so najmanj dve leti že službovali v kaki bolnišnici.

Od deželnega odbora kranjskega.

Ljubljana, dne 2. novembra 1904.

Vedno najnovejši

gramofoni

kačor tudi plošče v največji izbi morete dobiti le pri zastopniku nemške akcijske družbe za gramofone

Rudolfu Weber,

urarju v Ljubljani, Dunajska cesta 20,

nasproti kavarni „Europa“, v hiši gospoda Krubarja.

Prodaja se na obroke. — Stare plošče se zamenjajo.

1059 100-40

Med. univ.

dr. I. Geiger

preselil se je

v Prešernove ulice 3, II. nadst. (nova mestna hranilnica).

Ordin. od 8.—9. in 2.—3.

Prepričajte se!

Najboljši in naj-novejših vrst

slamorenice in klinje, gepeljni in motori, trombe in cevi za vodovode dobite v skladiščih

Fran Zeman-a

Ljubljana, Poljanska cesta št. 24.

Skladiščnik,

kateri je služil v tej lastnosti pri kakem podjetju za zgradbo železnice in ki je več strokovnjak, se sprejme v dobro plačano službo. Ponudbe na trdko: Kupka Orglmeister in F. Supančič, Opčina. 1842 3-2

535 52-31

Samo 6 dni!

Havre - New York

vozijo zanesljivo najhitrejši brzoparniki Francoske prekomorske družbe.

Edina najkrajša črta čez

Bazel, Pariz in Havre v Ameriko.

!Znižane cene!

Veljavne vozne liste in brezplačna pojasnila daje edino

oblastveno potrjena potovalna pisarna

ED. ŠMARDA

v Ljubljani, Dunajska cesta 6, blizu znane gostilne pri „Figoucu“.

Gostilniška obrt

se odda

v „Narodnem domu v Radečah“

v najem ali pa na račun pod jako ugodnimi pogoji z dne 6. decembra 1904.

Obrniti se je do načetništva „Okrajne posojilnice v Radečah.“ 1841 3-2

Pijte

Klauerjev

„Triglav“

najzdravejši vseh likerjev.

544 150-93

544 150-93

544 150-93

544 150-93

544 150-93

544 150-93

544 150-93

544 150-93

544 150-93

544 150-93

Menjarična delniška družba

„MERCUR“

L. Wellzein 10 in 13, Dunaj, I., Strubelgasse 2.

Nakup in prodaja vsakovrstnih dravnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zube pri zvebanjih, pri izvebanju najmanjšega dobitka. — Promene za vsako zvebanje. Kulatna in vrtilna maza na borzi.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vsotni nasveti za doseg kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih. 134 394